

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 530/2559

บริษัทซีแอนด์พี เอเชียน โปรดักส์ กรุ๊ป จำกัด โจทก์ บริษัทแอตแลนติก พอร์เวิร์ดดิ้ง จำกัด กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มาตรา 67, พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มาตรา 38, พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มาตรา 23, พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มาตรา 68, พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มาตรา 23

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ตาม พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 67 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คู่สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบอาจตกลงกันเป็นหนังสือกำหนดให้เสนอข้อพิพาทใดๆ ที่มีมูลกรณีจากสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบหรือละเมิดให้อนุญาตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาดก็ได้ เมื่อตามใบตราส่งทั้งสามฉบับซึ่งเป็นหลักฐานแห่งการขนส่งสินค้าในคดีนี้ไม่มีข้อสัญญาอนุญาตตุลาการที่คู่สัญญาตกลงให้ระงับข้อพิพาททั้งหมดหรือบางส่วนที่เกิดขึ้นแล้วหรือที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยวิธีอนุญาตตุลาการ ทั้งจำเลยที่ 1 ก็ไม่ได้นำสืบว่ามีสัญญาอนุญาตตุลาการอื่นแยกต่างหากจากใบตราส่งทั้งสามฉบับดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่โจทก์กับจำเลยที่ 2 คู่สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบมิได้ตกลงกันเป็นหนังสือกำหนดให้เสนอข้อพิพาทใดที่มีมูลกรณีจากสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบดังกล่าว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจได้โดยไม่ต้องเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการ เมื่อบริษัท ซ. ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องในประเทศเดนมาร์กส่งมอบสินค้าให้แก่บุคคลอื่นโดยไม่ได้เวนคืนใบตราส่งเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2552 จึงเป็นการที่โจทก์ผู้ส่งฟ้องจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนส่งในต่างประเทศ และจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในประเทศไทย เพื่อใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญาขนส่งภายในเก้าเดือนนับแต่วันที่จำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้ส่งมอบของ สิทธิเรียกร้องของตามคำฟ้องของโจทก์จึงไม่ขาดอายุความตาม พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 38 วรรคหนึ่ง ตามใบตราส่ง ในช่องผู้รับตราส่ง หรือคำสั่ง ระบุว่า "ตามคำสั่ง" จึงเป็นใบตราส่งต่อเนื่องชนิดโอนให้กันได้ประเภทย่อยให้แก่บุคคลเพื่อเขาส่ง ซึ่งตามมาตรา 22 (2) แห่ง พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 บัญญัติให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องมีหน้าที่ส่งมอบของแก่บุคคลซึ่งได้เวนคืนต้นฉบับใบตราส่งต่อเนื่องฉบับใดฉบับหนึ่งซึ่งได้สลักหลังโดยชอบ การที่ ต. ผู้รับตราส่งตามคำสั่งเดิมของโจทก์ไม่มารับสินค้า และพฤติการณ์ของโจทก์ที่ได้ปล่อยให้สินค้าอยู่ที่ท่าเรือปลายทางเป็นระยะเวลาเนิ่นนานถึง 9 เดือนเศษ ทำให้จำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องและบริษัท ซ. ตัวแทนจำเลยที่ 2 ได้รับความเสียหายโดยไม่ได้รับค่าระวางและมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเก็บรักษาสินค้าตามฟ้อง ทั้งสินค้าดังกล่าวเป็นอาหารซึ่งบางส่วนเป็นกะทิซึ่งมีอายุการใช้งาน 12 เดือน แม้โจทก์จะอ้างว่า โจทก์พยายามติดต่อให้ลูกค้ามาชำระเงินโดยตลอดและยืนยันว่าผู้รับตราส่งใหม่จะมาเป็นผู้รับสินค้าและชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด เมื่อต่อมาโจทก์ได้แจ้งจำเลยที่ 1 ว่า ผู้รับตราส่งใหม่คือ ท. แต่ ท. ไม่ยอมมารับสินค้านี้ดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ผู้รับตราส่งปฏิเสธไม่มารับสินค้า เมื่อต่อมาพนักงานของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2

ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้บอกกล่าวไปยังโจทก์ผู้ตราส่งทันที และถามเอาคำสั่ง การที่โจทก์มีคำสั่งให้จำเลยที่ 2 และตัวแทนจำเลยที่ 2 เก็บสินค้าตามฟ้องต่อไปหลังจากที่เก็บไว้นานถึง 9 เดือนเศษแล้ว เพื่อที่โจทก์จะหาผู้ซื้อรายต่อไปนั้น จึงเป็นคำสั่งที่สร้างภาระและความเสียหายแก่จำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องเกินสมควร โดยโจทก์ไม่ได้เยียวยาความเสียหายให้แก่จำเลยที่ 2 จึงเป็นคำสั่งที่ไม่อาจปฏิบัติได้ตามมาตรา 23 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 เมื่อต่อมา ต. ผู้รับตราส่งเดิมที่โจทก์แจ้งตามคำสั่งได้ติดต่อไปยังบริษัท ข. ตัวแทนของจำเลยที่ 2 แล้วว่าต้องการรับมอบสินค้าโดยยินดีจ่ายค่าระวางสินค้าและค่าใช้จ่ายให้แก่ตัวแทนของจำเลยที่ 2 แล้วบริษัท ข. จึงมอบสินค้าให้แก่ ต. โดยไม่เวนคืนใบตราส่งนั้น จึงเป็นการจัดการตามความเหมาะสมและความจำเป็นตาม พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 23 วรรคสอง และจำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องและตัวแทนจำเลยที่ 2 มีสิทธิรับค่าระวางและค่าใช้จ่ายจาก ต. ได้ตาม พ.ร.บ.การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 23 วรรคสี่ เมื่อต่อมาบริษัท ข. ตัวแทนจำเลยที่ 2 ได้ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มาถึงโจทก์โดยระบุว่าบริษัท ข. ได้ปล่อยตู้สินค้าให้แก่ลูกค้าไปเนื่องจากว่าหากยังเก็บตู้สินค้าต่อไปจะทำให้ขาดทุนมากยิ่งขึ้น จึงเป็นการที่จำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องบอกกล่าวแก่โจทก์ผู้ตราส่งโดยไม่ชักช้า จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามมาตรา 23 วรรคสาม

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 697,773.78 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน 672,553.05 บาท นับแต่วันที่ 3 มิถุนายน 2552 เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ให้การขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 2 ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินจำนวน 672,553.05 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 3 มิถุนายน 2552 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยถึงวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 9 ธันวาคม 2552) ต้องไม่เกิน 25,220.73 บาท ตามที่โจทก์ขอ กับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 10,000 บาท เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนค่าทนายทนายที่โจทก์ขณะคดี จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์และจำเลยทั้งสองไม่ได้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์ฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นนิติบุคคลจดทะเบียนและมีภูมิลำเนาที่สมาพันธ์รัฐสวิส จำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนหรือเป็นผู้ติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทยของจำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2551 โจทก์ส่งสินค้าจำพวกอาหารหลายรายการจำนวน 644 กล่อง น้ำหนักรวม 10,841.55 กิโลกรัม ราคา 20,215 ดอลลาร์สหรัฐ จากท่าเรือแหลมฉบัง ประเทศไทยไปยังท่าเรือโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก เพื่อจำหน่ายให้แก่ตลาดไทยผู้ซื้อ โดยมีจำเลยที่ 2 เป็นผู้ขนส่งทางเรือตามใบตราส่งซึ่งจำเลยที่ 1 ลงนามในฐานะตัวแทนของจำเลยที่ 2 โดยตกลงขนส่งในเงื่อนไข BANGKOK THAILAND CY COPENHAGEN / DENMARK CY โดยโจทก์นำสินค้าบรรจุเข้าตู้สินค้าและนำไปส่งมอบแก่จำเลยที่ 1 ณ สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง การรถไฟลาดกระบัง ตามใบตราส่งต่อมาวันที่ 2 ตุลาคม 2551 เรือบรรทุกตู้สินค้าพิพาทของโจทก์ได้ถึงท่าเรือโคเปนเฮเกน แต่ผู้ซื้อเป็นผู้รับตราส่งไม่มารับตู้สินค้านี้ดังกล่าวกว่าที่ท่าเรือโคเปนเฮเกน ต่อมาวันที่ 10 มิถุนายน 2552 ตลาดไทยได้ชำระค่าระวางขนส่งและค่าปรับเนื่องจากการส่งตู้คอนเทนเนอร์คืนล่าช้าให้แก่บริษัท

ซีเทนเนอร์ จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ที่ทำเรือโคเปนเฮเกน บริษัทซีเทนเนอร์จำกัด จึงส่งมอบตู้สินค้าดังกล่าวให้แก่ตลาดไทยไปโดยไม่มีการเวนคืนใบตราส่ง มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ว่า การระงับข้อพิพาทอันเกิดจากรับขนภายใต้สัญญาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ จึงต้องบังคับให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 38 และ 68 โจทก์จึงต้องนำคดีเสนอต่ออนุญาโตตุลาการชี้ขาดภายในเก้าเดือน นับแต่ผู้ขนส่งมอบของ แต่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องต่อ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก่อน และเกินกำหนดเก้าเดือน โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องและสิทธิเรียกร้องตามคำฟ้องขาดอายุความแล้วนั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 67 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "คู่สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบจากตกลงกันเป็นหนังสือกำหนดให้เสนอข้อพิพาทใดๆ ที่มีมูลกรณีจากสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบหรือละเมิด ให้อนุญาโตตุลาการเป็นผู้ชี้ขาดก็ได้" เมื่อตามใบตราส่งซึ่งเป็นหลักฐานแห่งการขนส่งสินค้าในคดีนี้ไม่มีข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการ ที่คู่สัญญาตกลงให้ระงับข้อพิพาททั้งหมดหรือบางส่วนที่เกิดขึ้นแล้วหรือที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการ ทั้งจำเลยที่ 1 ก็ไม่ได้นำสืบว่า จะมีสัญญาอนุญาโตตุลาการอื่นแยกต่างหากจากใบตราส่งดังนั้น จึงเป็นกรณีที่โจทก์กับจำเลยที่ 2 คู่สัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ มิได้ตกลงกันเป็นหนังสือกำหนดให้เสนอข้อพิพาทใดที่มีมูลกรณีจากสัญญาขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ ดังกล่าว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ซึ่งเป็นศาลที่มีเขตอำนาจได้โดยไม่จำเป็นต้องเสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการดังที่จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ส่วนอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ที่ว่า สิทธิเรียกร้องตามคำฟ้องโจทก์ขาดอายุความนั้น เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องที่ประเทศเดนมาร์กส่งมอบสินค้าให้แก่บุคคลอื่นโดยไม่ได้เวนคืนใบตราส่งเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2552 จึงเป็นการที่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ส่งฟ้องจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องในต่างประเทศและจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในประเทศไทย เพื่อใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญาขนส่งภายในเก้าเดือนนับแต่วันที่จำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องได้ส่งมอบของ สิทธิเรียกร้องตามคำฟ้องของโจทก์จึงไม่ขาดอายุความตามพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 มาตรา 38 วรรคหนึ่ง อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ข้อต่อมาว่า จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์หรือไม่เพียงใด จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ว่า สินค้าตามคำฟ้องได้ขนส่งจากประเทศไทยถึงประเทศเดนมาร์กเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2551 ที่ปลายทาง ตู้สินค้าดังกล่าวอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของบริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในประเทศเดนมาร์ก และผู้รับตราส่งไม่มารับมอบสินค้าภายในระยะเวลาอันสมควร ทำให้บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ไม่ได้รับค่าระวางและเกิดค่าใช้จ่ายจากการเช่าสถานที่เก็บตู้สินค้า และค่าเสียหายจากการใช้ตู้สินค้าจนระยะเวลาล่วงเลยไปถึงวันที่ 2 มิถุนายน 2552 เมื่อผู้รับตราส่งนำเงินค่าระวาง ค่าเก็บรักษาตู้และค่าเสียหายมาชำระให้บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด จึงได้มอบตู้สินค้าดังกล่าวให้แก่ผู้รับตราส่งไป จำเลยที่ 1 ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของตัวแทนของจำเลยที่ 2 ที่ปลายทาง กรณีไม่ได้เกิดจากการที่จำเลยที่ 2 ผิดสัญญาอันจะทำให้จำเลยที่ 1 เข้าไปร่วมรับผิดชอบด้วย โจทก์ไม่ได้รับความเสียหายตามคำฟ้อง ความเสียหายตามคำฟ้องเกิดจากการดำเนินการที่ผิดพลาดของโจทก์เองที่ผู้รับสินค้าไม่มารับสินค้าภายในระยะเวลายกหนดนั้น

เห็นว่า ตามใบตราส่งในช่องผู้รับตราส่ง หรือคำสั่ง (CONSIGNEE OR ORDER) ระบุว่า "ตามคำสั่ง (TO ORDER)" จึงเป็นใบตราส่งต่อเนื่องชนิดโอนให้กันได้ประเภทออกให้แก่บุคคลเพื่อเช่าสิ่ง ซึ่งตามมาตรา 22 (2) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 บัญญัติให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องมีหน้าที่ส่งมอบของแก่บุคคลซึ่งได้เวนคืนต้นฉบับใบตราส่งต่อเนื่องฉบับใดฉบับหนึ่งซึ่งได้สลักหลังโดยชอบ โดยได้รับความจากบันทึกยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของนายสัญญาพยานโจทก์ว่า ผู้รับตราส่งตามคำสั่งของโจทก์คือ ตลาดไทย โดยหลังจากเรือสินค้าไปถึงท่าเรือโคเปนเฮเกนแล้ว จำเลยทั้งสองมีหน้าที่แจ้งผู้ซื้อและผู้รับตราส่งตามคำสั่งของโจทก์ว่าสินค้าได้มาถึงแล้วเพื่อให้มารับสินค้าและเวนคืนใบตราส่งให้แก่จำเลยที่ 2 หรือตัวแทนของจำเลยที่ 2 โดยมีเงื่อนไขชำระเงินในการรับสินค้า (D/P AT SIGHT) ว่า ผู้ซื้อต้องชำระสินค้าและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามตัวแลกเงินที่โจทก์ออกให้แก่

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยหรือธนาคารตัวแทนโจทก์ที่ปลายทาง เมื่อธนาคารตัวแทนของโจทก์ยื่นตัวแลกเงินให้ผู้ซื้อชำระสินค้าครบถ้วนแล้วจึงสามารถรับเอกสารเกี่ยวกับการส่งสินค้าต่างๆ เช่น ใบตราส่ง ใบกำกับสินค้า ใบรายการสินค้า และหนังสือรับรองแหล่งกำเนิดจากธนาคารตัวแทนของโจทก์ไปดำเนินการพิธีการทางศุลกากรเพื่อขอรับสินค้าจากจำเลยที่ 2 ได้ แต่เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในประเทศเดนมาร์กได้ส่งมอบสินค้าให้บุคคลอื่นไปโดยไม่เวนคืนใบตราส่ง ทำให้โจทก์ไม่ได้รับเงินค่าสินค้า ส่วนจำเลยที่ 1 มีนายพรเทพ หนองความของจำเลยที่ 1 เป็นพยานเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของตนว่า ภายหลังที่สินค้ามาถึงท่าเรือโคเปนเฮเกนตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2551 บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ได้แจ้งตลาดไทยซึ่งเป็นผู้รับตราส่งตามคำสั่งของโจทก์ให้มารับมอบสินค้าและชำระค่าระวาง แต่ผู้รับตราส่งไม่มารับมอบสินค้า แม้บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด จะติดต่อผู้รับตราส่งอย่างต่อเนื่อง แต่ผู้รับตราส่งไม่มารับมอบสินค้าคงผิดผ่อนเวลามาโดยตลอด จึงเกิดค่าใช้จ่ายส่วนอื่นเพิ่มมากขึ้น ทั้งค่าปรับจากการส่งตู้สินค้าคืนล่าช้า ค่าเก็บรักษาตู้สินค้า และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ในท่าเรือ ซึ่งยังค้างชำระอยู่เป็นจำนวนมาก อันเป็นภาระของจำเลยที่ 2 และตัวแทนปลายทางจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อผู้ให้เช่าตู้และท่าเรือปลายทางจนในที่สุดทั้งโจทก์และผู้รับตราส่งก็ยังไม่รับผิดชอบและดำเนินการใดเพื่อนำตู้สินค้าออกจากท่าเรือปลายทาง และในระหว่างที่จำเลยที่ 2 และตัวแทนติดตามเรื่อง โจทก์ได้แจ้งให้จำเลยที่ 2 ทราบว่าจะเปลี่ยนผู้รับตราส่ง โดยจะขายสินค้าให้ลูกค้ารายอื่นคือ ไทยเอเชียัน ซุปเปอร์มาร์เก็ต ที่เมืองฮัมบูร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และโจทก์ขอให้จำเลยที่ 1 ติดต่อประสานกับทางบริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด และจำเลยที่ 2 ให้ด้วยตามสำเนาไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ แต่ไทยเอเชียัน ซุปเปอร์มาร์เก็ตผู้ซื้อรายใหม่ไม่มีความประสงค์จะซื้อสินค้าจริงทำให้เสียเวลาจนเกิดค่าปรับ โดยโจทก์อ้างว่าผู้ซื้อจะเป็นผู้ชำระค่าใช้จ่ายทั้งหมดแต่ไม่มีผู้ซื้อมาชำระให้จนระยะเวลาผ่านไปเกือบ 8 เดือน นับแต่สินค้าขนส่งถึงปลายทาง บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด และจำเลยที่ 2 เห็นว่ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นประกอบกับสินค้าที่ขนส่งเป็นอาหารมีอายุในการเก็บจำกัดจึงแจ้งให้จำเลยที่ 1 แจ้งโจทก์ว่า ผู้ขนส่งปลายทางต้องการนำสินค้าตามฟ้องออกประมูลขายเพื่อให้ได้ค่าใช้จ่ายที่ค้างชำระอยู่ โดยกำหนดวันประมูลขายคือ วันที่ 14 พฤษภาคม 2552 แต่โจทก์แจ้งจำเลยที่ 1 ให้แจ้งจำเลยที่ 2 ให้ระงับการขายไว้ก่อนตามสำเนาไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อพิจารณาเงื่อนไขการชำระเงิน ที่โจทก์อ้างว่าเป็นเงื่อนไขการชำระเงินค่าสินค้านั้นเป็นเอกสารที่ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าประเทศไทยมีถึง เดรสเนอร์ แบงค์ เอจี ที่เมืองฮัมบูร์ก

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ลงวันที่ 4 พฤษภาคม 2552 ซึ่งเป็นเวลาภายหลังที่สินค้าดังกล่าวอยู่ที่ท่าเรือปลายทางประมาณ 7 เดือน มีการระบุชื่อผู้จ่ายเงินคือ ไทยเอเซีย ซุปเปอร์มาร์เก็ต โดยระบุจำนวนเงินที่ส่งจ่ายเพียง 13,207 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งน้อยกว่าค่าราคาสินค้าเดิมจำนวน 20,215 ดอลลาร์สหรัฐ ที่โจทก์ขายให้ตลาดไทยตามใบกำกับสินค้า ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงตามสำเนาไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2552 นายชัยญาได้มีจดหมายถึงพนักงานบริษัทจำเลยที่ 2 ว่า ได้รับแจ้งจากลูกค้าว่าจะขายสินค้าไปยังฮัมบูร์ก สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และขอให้จำเลยที่ 2 ลดค่าปรับเนื่องจากการส่งคืนตู้คอนเทนเนอร์ล่าช้าและค่าใช้จ่ายทั้งหมด และต่อมาวันที่ 23 เมษายน 2552 นายชัยญาได้มีจดหมายถึงพนักงานบริษัทจำเลยที่ 2 ว่าให้ส่งค่าใช้จ่ายทั้งหมดและค่าปรับเนื่องจากความเสียหายในการส่งตู้สินค้าล่าช้าไปยังไทยเอเซีย ซุปเปอร์มาร์เก็ต ที่เมืองฮัมบูร์ก โดยต่อมาในวันเดียวกันพนักงานบริษัทจำเลยที่ 1 ได้มีจดหมายแจ้งไปยังนายชัยญาว่า ได้แจ้งสำนักงานใหญ่ในสหพันธ์รัฐสวิสแล้วสำหรับการขายสินค้าเที่ยวนี้ต่อไปให้ไทยเอเซีย ซุปเปอร์มาร์เก็ต แต่ค่าใช้จ่ายไม่อาจลดได้และคิดค่าใช้จ่ายกับผู้มารับสินค้ารายใหม่ ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า โจทก์ได้ขายสินค้าตามคำฟ้องให้ผู้ซื้อรายใหม่คือ ไทยเอเซีย ซุปเปอร์มาร์เก็ต ภายหลังที่สินค้าดังกล่าวไปถึงท่าเรือปลายทางเป็นเวลา 6 เดือน ผู้รับตราส่งใหม่ตามคำสั่งของโจทก์จึงเป็น ไทยเอเซีย ซุปเปอร์มาร์เก็ต เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงต่อมาตามสำเนาไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ว่า เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 พนักงานบริษัทจำเลยที่ 1 ได้ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แจ้งนายชัยญาว่า ได้ติดต่อผู้ซื้อใหม่แล้วและได้แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย แต่ผู้ซื้อใหม่ไม่ติดต่อกลับ จึงแจ้งให้นายชัยญาแจ้งผู้ซื้อใหม่เพื่อติดต่อกลับ จำเลยที่ 1 ซึ่งต่อมาในวันที่ 5 พฤษภาคม 2552 นายชัยญาได้มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แจ้งมายังพนักงานของจำเลยที่ 1 ว่า ลูกค้าของโจทก์จะไปพบตัวแทนของจำเลยที่ 2 ในกรุงโคเปนเฮเกนเพื่อชำระค่าใช้จ่ายภายในวันศุกร์ที่แล้ว (วันที่ 1 พฤษภาคม 2552) พร้อมขอให้ส่งตู้สินค้าไปเมืองฮัมบูร์ก ซึ่งต่อมาระหว่างวันที่ 6 ถึงวันที่ 12 พฤษภาคม 2552 พนักงานบริษัทจำเลยที่ 1 ได้มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์สอบถามโจทก์เกี่ยวกับผู้ซื้อรายใหม่ และแจ้งโจทก์ว่าผู้ซื้อรายใหม่ไม่มาชำระค่าใช้จ่ายและไม่มารับสินค้า จนวันที่ 13 พฤษภาคม 2552 พนักงานบริษัทจำเลยที่ 1 จึงมีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แจ้งนายชัยญาว่าจะนำสินค้าออกประมูลและสอบถามให้โจทก์มีคำสั่งว่าจะทำอย่างไรกับสินค้า และทวงถามให้โจทก์ชำระค่าระวางและค่าใช้จ่ายให้แก่ตัวแทนผู้ขนส่ง และต่อมาในวันที่ 14 พฤษภาคม 2552 พนักงานบริษัทจำเลยที่ 1 ได้มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แจ้งไปยังนายชัยญาว่า บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด และจำเลยที่ 2 เสนอจะจัดการขนส่งสินค้าไปยังเมืองฮัมบูร์กให้โจทก์โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย และเสนอส่วนลดให้เป็นเงินจำนวน 2,257 ยูโร โดยให้โจทก์แจ้งชำระเงินจำนวน 6,500 ยูโร ภายในวันดังกล่าวก่อนเวลา 12 นาฬิกา แต่นายชัยญาได้มีไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แจ้งกลับมาว่าต้องการส่งสินค้าให้ผู้รับตราส่งรายอื่นในประเทศสวีเดนและจะติดต่อกลับมา เห็นได้ว่า การที่ตลาดไทย ผู้รับตราส่งตามคำสั่งเดิมของโจทก์ไม่มารับสินค้า และพฤติการณ์ของโจทก์ที่ได้ปล่อยให้สินค้าอยู่ที่ท่าเรือปลายทางเป็นระยะเวลาเนิ่นนานถึง 9 เดือนเศษ ทำให้จำเลยที่ 2 ผู้ขนส่งและบริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ตัวแทนจำเลยที่ 2 ผู้ขนส่งได้รับความเสียหายโดยไม่ได้รับค่าระวางและมีค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเก็บรักษาสินค้าตามคำฟ้อง ทั้งได้ความจากทางนำสืบของโจทก์และจำเลยที่ 2 ว่า สินค้าดังกล่าวเป็นอาหารซึ่งบางส่วนเป็นกะทิซึ่งมีอายุการใช้งาน 12 เดือน แม้นายชัยญาจะเบิกความตอบคำถามค้านนายจำเลยที่ 2 ว่า โจทก์พยายามติดต่อให้ลูกค้ามาชำระเงินโดยตลอดและยืนยันว่า ไทยเอเซีย ซุปเปอร์มาร์เก็ต จะ

มาเป็นผู้รับผู้สินค้าและชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด ดังนั้นเมื่อต่อมาโจทก์ได้แจ้งจำเลยที่ 1 ว่ามีผู้รับตราส่งใหม่คือ ไทยเอเชียเชียน ซุปเปอร์มาร์เก็ต แต่ผู้รับตราส่งใหม่นี้ดังกล่าวไม่ยอมมารับสินค้าดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่ผู้รับตราส่งปฏิเสธไม่มารับสินค้าซึ่งตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ.2548 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "ในกรณีที่หาผู้รับตราส่งไม่พบ หรือผู้รับตราส่งปฏิเสธไม่ยอมรับของ ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องต้องบอกกล่าวไปยังผู้รับตราส่งทันที และถามเอาคำสั่งจากผู้ตราส่งหาก... ผู้ตราส่งละเลยไม่ส่งคำสั่งนั้นมาในเวลาอันควรหรือส่งมาเป็นคำสั่งอันไม่อาจปฏิบัติได้ หากของนั้นได้พ้นจากอารักขาภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยศุลกากรแล้ว ให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องมีสิทธินำของนั้นออกขาย ทำลาย หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใดตามความเหมาะสมและจำเป็นเมื่อได้จัดการตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องบอกกล่าวแก่ผู้ตราส่งโดยไม่ชักช้า เว้นแต่ไม่สามารถจะทำได้ ถ้าผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องละเลยไม่บอกกล่าวแก่ผู้ตราส่ง ให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นในกรณีที่จัดการกับของตามวรรคสองแล้ว ได้เงินจำนวนเท่าใด ให้ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องมีสิทธิหักเอาไว้เป็นค่าระวาง ค่าอุปกรณ์แห่งค่าระวาง และค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการจัดการนั้น ถ้ายังมีเงินเหลือ ให้ส่งมอบแก่บุคคลซึ่งมีสิทธิจะได้เงินนั้นโดยพลันหรือถ้าส่งมอบไม่ได้ให้นำไปฝากไว้ ณ สำนักงานวางทรัพย์ แต่ถ้าเงินยังขาดอยู่เท่าใด ผู้ตราส่งต้องรับผิดชอบในส่วนที่ขาดนั้น..." ดังนั้นเมื่อต่อมาพนักงานบริษัทจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ผู้ขนส่งได้บอกกล่าวไปยังโจทก์ผู้ตราส่งทันที และถามเอาคำสั่ง การที่โจทก์มีคำสั่งให้จำเลยที่ 2 ผู้ขนส่งและตัวแทนผู้ขนส่งเก็บสินค้าตามคำฟ้องต่อไปหลังจากที่เก็บไว้นานถึง 9 เดือน เพื่อที่โจทก์จะหาผู้ซื้อรายใหม่ต่อไปนั้น จึงเป็นคำสั่งที่สร้างภาระและความเสียหายให้แก่ผู้ขนส่งเกินสมควร โดยที่โจทก์ไม่ได้เยียวยาความเสียหายให้แก่จำเลยที่ 2 จึงเป็นคำสั่งที่ไม่อาจปฏิบัติได้ ตามมาตรา 23 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏจากการนำสืบของจำเลยที่ 1 ว่า ตลาดไทยซึ่งเป็นผู้รับตราส่งเดิมที่โจทก์แจ้งตามคำสั่งได้ติดต่อไปยังบริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ตัวแทนของจำเลยที่ 2 ว่า ต้องการรับมอบสินค้าตามคำฟ้องโดยยินดีจ่ายค่าระวางสินค้าและค่าใช้จ่ายให้แก่ตัวแทนของจำเลยที่ 2 แล้วบริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ตัวแทนของจำเลยที่ 2 จึงมอบสินค้านี้ดังกล่าวให้แก่ตลาดไทยโดยไม่ได้เวนคืนใบตราส่งนั้น จึงเป็นการจัดการตามความเหมาะสมและจำเป็นตามพระราชบัญญัติการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พ.ศ. 2548 มาตรา 23 วรรคสอง และจำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องและตัวแทนจำเลยที่ 2 มีสิทธิรับชำระค่าระวางและค่าใช้จ่ายจากตลาดไทยได้ ตามมาตรา 23 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2552 บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ตัวแทนจำเลยที่ 2 ได้ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์มาถึงโจทก์โดยระบุว่า บริษัทซีเทนเนอร์ จำกัด ได้ปล่อยผู้สินค้าให้แก่ลูกค้าไปเนื่องจากว่าหากยังเก็บต่อไปจะทำให้ขาดทุนมากยิ่งขึ้นตามสำเนาไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นการที่จำเลยที่ 2 ผู้ประกอบการขนส่งต่อเนื่องบอกกล่าวแก่โจทก์ผู้ตราส่งโดยไม่ชักช้า จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตามมาตรา 23 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แม้จำเลยที่ 2 จะขาดนัดยื่นคำให้การ เมื่อพยานหลักฐานโจทก์รับฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากจำเลยที่ 2 เมื่อจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ขนส่งต่อเนื่องในต่างประเทศไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นตัวแทนของจำเลยที่ 2 ก็ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์เช่นกัน ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัยให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบในค่าเสียหายตามคำฟ้องให้แก่โจทก์นั้น ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้า

ระหว่างประเทศไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของจำเลยที่ 1 ในข้อนี้ฟังขึ้น คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอุทธรณ์
ข้ออื่นของจำเลยที่ 1 อีกต่อไปเพราะไม่ทำให้ผลแห่งคดีเปลี่ยนแปลง พิพากษากลับให้ยกฟ้อง
ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

ฉัตรไชย จันทร์พรายศรี · นवलน้อย ผลทวี · อนันต์ วงษ์ประภารัตน์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/530/2559>